

Серія «Сам собі репетитор»

В'ячеслав Васильченко

Українська мова

**П'ЯТДЕСЯТ КРОКІВ
У ГРАМОТНІСТЬ**

Навчальний посібник

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

ББК 81.2 Укр-2
В19

Серію «Сам собі репетитор» засновано 2004 року

Рецензенти:

завідувач відділу культури мови та стилістики Інституту
української мови Національної академії наук України,
доктор філологічних наук, професор
С.Я. Ермоленко

завідувач кафедри фонетики та граматики слов'янських мов Київського національ-
ного лінгвістичного університету,
доктор філологічних наук, професор
О.А. Стишов

вчитель-методист спеціалізованого загальноосвітнього навчального закладу
з поглибленим вивченням іноземних мов № 267 м. Києва
С.П. Стеценко

Васильченко В.

В19 Українська мова. П'ятдесят кроків у грамотність: Навчаль-
ний посібник. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан,
2014. — 416 с. (Серія «Сам собі репетитор»).

ISBN 966-692-634-2 (серія)

ISBN 978-966-10-1224-9

«Грамотним не народився, а навчився», — каже наша народна мудрість. І це абсолютно справедливо. Справді: грамотними не народжуються. Ними стають. Стають у результаті цілеспрямованої, наполегливої та систематичної роботи.

Допомогти організувати цю роботу — таке призначення книги, яка є збірником поділених на 50 своєрідних блоків завдань («кроків»), систематизованих за найактуальнішими напрямками у плані мовної грамотності, виконання і самостійна перевірка яких дасть змогу набути навичок грамотного мовного оформлення своїх думок.

Книга розрахована на учнів, абітурієнтів, студентів, вчителів та викладачів, а також усіх, хто хоче навчитися грамотно говорити і писати.

ББК 81.2 Укр-2

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ISBN 966-692-634-2 (серія)
ISBN 978-966-10-1224-9

© Васильченко В, 2014
© Навчальна книга — Богдан, 2014

Друже!

Якщо ти хочеш стати грамотною і успішною людиною, якщо ти хочеш, щоб тому, як ти вправно висловлюєш свої думки, заздрили білою заздрістю інші, якщо ти прагнеш успішно складати найрізноманітніші іспити з мови, якщо серед твоїх життєвих завдань є бажання самоудосконалення, якщо ти плануєш у майбутньому служити перу і слову – попрацюй з цією книгою, яка і написана для того, щоб допомогти тобі усе це зробити, зробити самостійно, покладаючись лише на свої здібності, силу волі та нестримне бажання перемагати. Перемагати у великих і малих справах.

Ця книга – poradnik, учитель, помічник, гра. Пограйся з нею у грамотність, загартуй свій характер і кинь виклик невблаганній долі: «Я можу». І тоді тебе не зупинять жодні життєві випробування, оскільки ти і станеш грамотною людиною, і виховаєш в собі бажання та вміння перемагати – отримаєш філософію та психологію переможця. І тоді тебе не зупинити. Попрацюй з цією книгою.

Автор

* * *

Культура мови – це проблема, що так чи інакше наявна в усякій національній спільноті і буває предметом публічного обговорення та пильної уваги мовознавців, письменників, узагалі людей, небайдужих до виражальних можливостей слова або до престижу своєї мови. Адже літературна мова в усіх народів відрізняється від розмовної, «народної» і потребує постійного дбайливого догляду, культивування

(Іван Дзюба).

* * *

Через ставлення кожної людини до своєї мови можна абсолютно точно судити не тільки про її культурний рівень, але й про її громадську цінність. Істинна любов до своєї країни немислима без любові до своєї мови. Людина, байдужа до рідної мови, – дикун. Вона шкідлива за самою своєю суттю тому, що її байдужість до мови проявляється найповнішою байдужістю до минулого, теперішнього і майбутнього свого народу

(Костянтин Паустовський).

* * *

Життя не дуже пестило нашу мову на шляху до утвердження її в різних сферах спілкування: то не було умов для розвитку наукового стилю, то до краю звужувано рамки її офіційного використання, то ретельно під різними приводами винищувано її творців та плекальників. Але незважаючи на все це, українська мова ввійшла в коло найрозвиненіших мов світу, має викристалізовані норми на всіх рівнях. Ці норми треба засвоїти і дотримуватись їх, а не творити нові там, де немає на це жодної потреби

(Олександр Пономарів).

* * *

У наш час дуже поширена думка про те, що досконале володіння усним і писемним мовленням – це обов'язок лише філологів, словесників, фахівців, що одержують спеціальну мовну підготовку і вивчають мову глибше за всіх. Однак очевидним є той факт, що мовою користуються всі, оскільки лише за допомогою мови можна висловити свої думки, зробити їх якомога ближчими, доступнішими для інших. Уміння зробити це найкраще, найточніше – завдання кожної людини, яка бере участь у процесах спілкування. З цього починається повага до співрозмовника. З цього починається повага до себе

(Автор).

СЛОВО ВІД АВТОРА НА ДОБРУ ДОРОГУ

ЛЮБИМО НАВЧАННЯ

Учитель спитав: «Ю, чи чув ти про шість людських вад, про які мовиться у шести фразах?... Сідай, я розповім. Любити людинолюбство і не любити навчання. Вада в тому, що це веде до тупості. Любити мудрість і не любити навчання. Це призводить до саморозпорошення. Любити правдивість і не вчитися. Ця вада призводить до того, що правда йде на шкоду самому собі. Любити прямоту і не вчитися. Це призводить до грубості. Любити мужність і не любити навчання – прямий шлях до розпалення заворушень. Любити твердість і не навчатися. Вада в тому, що це призводить до впертості»
(Конфуцій «Лунь-Юй»).

Що ж є благо? Знання. Що є зло? Незнання (Луцій Аней Сенека).

Той, хто шукає ученості, росте з кожним днем в очах світу (Лао-Тсе).

За своє життя людина може прочитати не більше 2000 книг. Я вважаю, що книга, яку ти тримав зараз в руках, повинна бути серед цих двох тисяч. Так я вважаю не тому, що цю книгу написав я, а тому, що вона потрібна сьогоднішньому учневі та студентові, взагалі сучасній людині. У той час, коли я був учнем і студентом, існувала величезна кількість потрібних і чудових книг. Але не було такої, яка б допомогла самостійно, без учителя чи репетитора відкрити секрети практичного володіння мовою, яка б допомогла відчувати радість від своїх, зовні ніби маленьких, але таких гігантських внутрішньо, таких потрібних і життєствердних перемог над поганими учителями (є, на жаль, і такі), над однокласниками (вони давно зарахували тебе до типових невдах) і, що найважливіше, над самим собою, коли розуміння того, що «Я МОЖУ», розпирає груди, літерами-колосами пульсує у глибинах твоєї свідомості і вкладає у твоє ество стільки енергії і сили нових звершень, що, здається, ти міг би жити усю енергомережу цілого Києва, та що там Києва – усього світу, або підмінити на кілька місяців утомлених атлантів і потримати на своїх плечах небо...

І це не формально-обов'язкова патетика. Спробуй – і в тебе обов'язково вийде. Книга – бажання – праця. Ось три кити твого успіху.

Мені захотілося таку книгу створити. Чи вдалося це, судити тобі, мій любий Читачу. Проте я дуже старався.

Автору цієї книги доволі часто доводилося чути питання «А як можна самому навчитися грамотно писати і говорити?». І справді, є багато людей (незалежно від віку, соціального становища, інтелектуального розвитку), які хотіли б оволодіти грамотним мовленням чи поліпшити його. Однак на заваді дуже часто стає велика кількість найрізноманітніших перешкод. Наша книга

К Р О К № 27

<p>«Наука в ліс не веде, а з лісу виводить» (українське прислів'я).</p>	<p>BIS REPETITA PLACENT – «Двічі повторене подобається» (приказка).</p>
---	---

1. Виконайте орфографічно-пунктуаційне оформлення тексту:

Витоки (У,у)країн...с...кого ет(н,нн)ос(а,у)

В(е,и)значал...(н,нн)им показн(е,и)ком час(а,у) зародж(е,и)(н,н...н)...я конкрет(н,нн)ого ет(н,нн)ос(а,у) (с,з) усіма (йо,ьо)го характер(н,нн)ими ознаками вкл...ючаюч(и,і) й мову (в,вв)аж(а,ї)(щ,ц,ч...ц,т...с)...я кул...тур(н,нн)о/історич...(н,нн)а н(е,и)п(е,и)рерв(н,н...н)іс...т... (йо,ьо)го ро(з,с)в(е,и)тк(а,у). Пі(д,т)/кресл(е,и)мо саме н(е,и)п(е,и)рерв(н,н...н)іс...т... ет(н,нн)о/кул...тур(н,нн)ого ро(з,с)витк(а,у) а н(е,и)п(е,и)рерв(н,нн)ий пос...т(т,т...т)ій(н,нн)ий наб(і,о)р ет(н,нн)о/мов(н,нн)их ознак є в(е,и)значал...(н,нн)им ел(е,и)ментом д...л...я бу(д,т)...якого ет(н,нн)ос(а,у). А(д,т)же ет(н,нн)о/в(е,и)значал...(н,н...н)і риси мат(е,и)ріал...(н,нн)ої та духов(н,нн)ої кул...тур а тако(ш,ж) мови народ(а,у) прот...ягом (йо,ьо)го тр(е,и)валої історії можут... су(т,т...т)...єво з...мін...юват(е,и)с...я аж до н(е,и)впіз(н,нн)а(н,нн)ос...(т,т...т)і. Однак за/вдяки н(е,и)п(е,и)рерв(н,нн)ос...(т,т...т)і ро(з,с)в(е,и)тк(а,у) зб(е,и)ріга(є,ї)(щ,ц,ч...ц,т...с)...я г(е,и)н(е,и)тич...(н,нн)ий зв...язок мі(ш,ж) окрем(е,и)ми фазами ро(з,с)в(е,и)тк(а,у) кул...тури та мови пев(н,нн)ого ет(н,н...н)іч...(н,нн)ого організм(а,у) прот...ягом ус...(йо,ьо)го (йо,ьо)го ж(е,и)(т,т...т)...я. Ч(е,и)р(е,и)з/це наві(д,т)... ві(д,т)мі(н,н...н)і ет(н,нн)о/мов(н,н...н)і ланки на/при/кла(д,т) ет(н,нн)о/мов(н,н...н)і особливос...(т,т...т)і (П,п)івде(н,нн)о/(Р,р)у(с...с,с)...ких пл(е,и)мен шостого/д(е,и)в...ятого сто/лі(т,т...т)... насел(е,и)(н,н...н)...я (П,п)ервіс...(н,нн)ої (Р,р)у(с...с,с)і в межах (К,к)и(ї,є)в(шч,сч,щ)(е,и)(н,нн)и (П,п)(е,и)р(е,и)яслав(шч,сч,щ)(е,и)(н,нн)и й (Ч,ч)(е,и)рніг(і,о)в(шч,сч,щ)(е,и)(н,нн)и (У,у)країн...ців за часів (В,в)(е,и)ликого (К,к)н...язів(шт,ст)ва (Л,л)(е,и)товс...кого й (Г,г)е,и)т...ма(н,нн)(шч,сч,щ)(е,и)(н,нн)и є (с,з)кладовими й н(е,и)ві(д,т)...см(н,нн)(е,и)ми частинами еди(н,нн)ого ет(н,нн)о/мов(н,нн)ого лан...ц...юг(а,у) історії (У,у)країн...с...кого народ(а,у) та (йо,ьо)го мови.

Як с...ві(д,т,ч)чат... сучас...(н,н...н)і наукові да(н,н...н)і (Е,є)т(н,нн)о/(Г,г)рафіч...(н,н...н)і риси (У,у)країн...ців формувал(е,и)с...я прот...ягом б(а,о)гат...(йо,ьо)х віків на най/дав(н,н...н)іших (С,с)хід(н,нн)о/(С,с)лов...ян...с...ких т(е,и)(рр,р)(і,і)то(рр,р)іях (Н,н)а(д,д...д)ніпр...ян(шч,сч,щ)(е,и)(н,нн)и (П,п)о/(Л,л)і(с,с...с)я (Г,г)ал(е,и)ч(е,и)(н,нн)и та (П,п)р(е,и)/(К,к)арпа(т,т...т)...я сер(е,и)д корі(н,нн)ого (С,с)лов...я(н,н...н)...с...кого насел(е,и)(н,н...н)...я ц...(йо,ьо)го

ар(е,и)ал(а,у) історія якого ві(д,т)знача(є,ї)(щ,ц...ц,т...с)...я
 (с,з)па(д,т)коєм(н,н...н)іс...(т,т...т)...ю наступ(н,н...н)іс...(т,т...т)...ю
 ві(д,т)сут...(н,н...н)іс...(т,т...т)...ю бу(д,т).../яких глобал...(н,нн)их
 пр(е,и)род(н,нн)ичих чи сус...піл...(н,нн)их катакліз...мів які могли/(п,б)
 (с,з)руйнувати б(е,и)(с,з)п(е,и)рерв(н,нн)ий історич...(н,нн)ий лан...ц...ю(х,г)
 ет(н,нн)о/мов(н,нн)ого і кул...тур(н,нн)ого ро(з,с)в(е,и)тк(а,у) наших пре(д,т)ків.

Науково/довед(е,и)(н,нн)а й пі(д,т)/твер(дж,ж)(е,и)(н,нн)а
 арх(е,и)о/логіч...(н,нн)ими мат(е,и)ріалами н(е,и)п(е,и)рерв(н,н...н)іс...т...
 ро(з,с)в(е,и)тк(а,у) мат(е,и)ріал...(н,нн)ої кул...тури на (У,у)країн...с...ких
 (З,з)емл...ях простежу(є,ї)(щ,ц...ц,т...с)...я л(е,и)ше ві(д,т) шостого
 сто/лі(т,т...т)...я (Н,н)ашої (Е,е)ри то/б/то за оста(н,н...н)і тис...ячу/п...ят.../сот
 років. Арх(е,и)о/логи чітко зас...ві(д,т,ч)чуют... б(е,и)(с,з)п(е,и)рерв(н,нн)ий
 ро(з,с)в(е,и)ток прот...ягом ц...(й,о,ьо)го час(а,у) традицій виготовл(е,и)(н,н...н)...я
 посуд(и,у) і (с,з)порудж(е,и)(н,н...н)...я ж(е,и)тлових будів(е,и)л... на
 (С,с)(е,и)ред...(н,н...н)ій (Н,н)а(д,д...д)...ніпр...ян...(ш,ч,сч,щ)(е,и)(н,н...н)і й
 (В,в)ерх(н,н...н)ій (Н,н)а(д,д...д)...ністр...ян...(ш,ч,сч,щ)(е,и)(н,н...н)і на
 (В,в)оли(н,н...н)і та в (Г,г)ал(е,и)ч(е,и)(н,н...н)і. Усе це є вагомою й цілком
 достат...(н,н...н)...(й,о,ьо)ю пі(д,т)ставою д...л...я того (ш,ч,сч,щ)о/(п,б) історію
 (У,у)країн...ців як окремого ет(н,нн)ос(а,у) поч(н,нн)нати услі(д,т) за
 (Г,г)рушевс...ким і б(а,о)гат...ма ін...ш(е,и)ми істор(е,и)ками ві(д,т)
 с(е,и)реди(н,нн)и пер(в,ш)ого т(е,и)с...яч(е,о)/лі(т,т...т)...я (Н,н)ашої (Е,е)ри
 то/б/то б(е,и)(с,з)пос(е,и)ред...(н,н...н)(й,о,ьо) ві(д,т) ро(с,з)пад(а,у)
 (П,п)ра/(С,с)лов...я(н,н...н)...с...кої ет(н,нн)о/мов(н,нн)ої
 (с,з)піл...(н,нн)ос...(т,т...т)і. (С,З)/ц(й,о,ьо)го час(а,у) на (У,у)країн...с...ких
 (Е,е)т(н,н...н)іч...(н,нн)их (З,з)емл...ях мі(ш,ж) (К,к)и(ї,є)в...с...кою
 (Н,н)а(д,д...д)ніпр...ян(ш,ч,сч,щ)(е,и)(н,нн)ою (С,с)хід(н,нн)(е,и)ми
 (К,к)арпатами та (П,п)ри/(П,п)...я(т,т...т)...ю прот...ягом тис...ячі/п...ят(и,...)/сот
 років ро(с,з)в(е,и)вавс...я один ет(н,нн)ос який ві(д,т) часів
 (П,п)із...(н,н...н)(й,о,ьо)го (С,с)(е,и)ред(н,н...н)(й,о,ьо)/(В,в)і(ч,ч...ч)...я має назву
 (У,у)країн...с...кого (Г. Півторак).

2. Написання якого слова не відповідає нормам правопису?

2.1)	а) цвірінчати	в) манікюр	г) інтерв'ю
	б) призидія	г) двійка-байдарка	д) Перун

2.2)	а) шахто-управління	в) компетенція	г) неосудність
	б) ідентичний	г) наверх	д) кубинський

3. У якій групі в усіх прикметниках у формі вищого ступеня порівняння пишеться буквосполучення **-жч-** ?

а) швидкий – шви...ий молодий – моло...ий багатий – бага...ий	в) солодкий – соло...ий короткий – коро...ий дешевий – деше...ий	г) високий – ви...ий товстий – товст...ий красивий – кра...ий
--	---	--

б) дерево – дерев’яний туман – туманний зміна – змінний			г) диван – диванний вино – винний година – годинний			д) реформа – реформний журавель – журавлиний буква – буквений				
4.1 – пантеон – в)			4.2 – плебісцит – б)			5 – б) центнер				
6.1	6.2	6.3	6.4	6.5	7	8.1	8.2	9		
в)	г)	в)	б)	в)	в)	в)	в)	б)		
10.1 – д) система охорони здоров’я					10.2 – д) потужний двигун					
11	а) о котрій годині				г) написати кілька рядків					
	б) цей вираз дорівнює п’ятдесяти				г) поміжуйте (поміркуйте)					
	в) відчинити вікно				д) розгорніть книжку					
12 – б) демонстративна відмова демонстраційний зал					13.1	13.2	13.3	13.4	13.5	
					а)	б)	а)	б)	б)	
14	15	16.1	16.2	17.1	17.2	17.3	18.1	18.2		
г)	в)	г)	в)	б)	б)	в)	г)	а)		
19.1		19.2		19.3		20		21		23
в)		в)		а)		г)		в)		в)
22	а) після повернення				г) заходи вдосконалення					
	б) за наказом				г) піти по воду					
	в) з ініціативи				д) за аналогією					

К Р О К № 50

1.

«Мага Віра»

«Мага Віра» – фундаментальна праця видатного українського шумеролога, етнолога, філософа та історика Лева Силенка (США) – лідера Руху за утвердження серед українців рідної української національної віри. Книга видана українською мовою в Нью-Йорку у тисяча дев’ясот сімдесят дев’ятому році на тисячі чотирьохстах двадцяти сімох сторінках.

Написанню великої праці передували численні багаторічні поїздки Силенка тими країнами і краями, де мешкали стародавні українські племена орів, пелазгів, укрів (Індія, Іран, Палестина, Мала Азія, Італія, Греція, Західна Європа та ін).

«Мага Віра» – праця енциклопедична, багатопланова й широкомасштабна за змістом, проста й доступна за формою.

Правічну язичницьку (сонцепоклонницьку) українську національну віру автор подає в контексті історії України з найдавніших часів до наших днів. Зокрема, тут на широкому історіографічному, архівному та археологічному матеріалі розповідається про утворення і розвиток на степових обширах від Прикарпаття до Дніпра країни орачів – стародавньої Оріани, що є першоазовою України (п’яте-четверте тисячоліття до н.е.). Автор переконливо доводить, що

саме Україна-Оріана є колискою людської цивілізації: тут вперше приручено коня, винайдено колесо і плуг, прокладено першу борозну, спечено першу хлібину, тут складено першу в світі – «трипільську» – абетку. Численними фактами Силенко стверджує відому наукову концепцію про те, що Оріана-Україна є праматір'ю всіх індоєвропейських народів, а давня українська мова (санскрит) – основою, першоджерелом усіх індоєвропейських мов.

Автор широко використовує досягнення сучасної світової історіографічної та археологічної науки, зокрема – праці відомого американського археолога Вальтера Суллівана, який стверджує, що колесо винайшли трипільці, а коні вперше були приручені в степах України за чотири тисячі триста п'ятдесят років до народження Христа.

«Мага Віра» є розгорнутою хронікою життя великого українського народу протягом семи тисяч років його розвитку (*С. Плачinda*).

2.1 – в) безперестанку					2.2 – в) необережність				
3 – д) розжувати, головешці, Парасчин									
4.1 – спаринг-партнер – в)				4.2 – плюмаж – а)			5 – б) симетрія		
6.1	6.2	6.3	6.4	6.5	7	8.1	8.2	9	
в)	г)	г)	г)	в)	а)	а)	а)	а)	
10.1 – б) підроблення документів					10.2 – в) перебувати на лікуванні				
11	а) витерти дошку (зітерти з дошки)				г) останній тролейбус				
	б) коротко кажучи				г) <i>заповітна мрія</i>				
	в) мала перерва між уроками				д) за дорученням вчителя				
12 – б) читацький <i>абонемент</i>				13.1	13.2	13.3	13.4	13.5	
телефонний <i>абонент</i>				г)	а)	г)	г)	в)	
14	15	16.1	16.2	17.1	17.2	17.3	18.1	18.2	
а)	а)	б)	а)	б)	г)	в)	а)	в)	
19.1		19.2		19.3		20		21	
в)		а)		а)		в)		б)	
22	а) йти берегом				г) на замовлення				
	б) на вимогу				г) переносити по складах				
	в) не під силу				д) змагання з боксу				

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Антисуржик. – Львів: Світ, 1994.
2. ВВЕДЕНСКАЯ Л.А., ПАВЛОВА Л.Г. Деловая риторика: Учебное пособие для вузов. – Ростов-на-Дону: Издательский центр «МарТ», 2000.
3. В лабиринтах психологии личности. – Харків, 1997.
4. ВАСИЛЬЧЕНКО В'ячеслав. Українська фразеологія. Навчальний посібник для самостійного вивчення. – К.: Товариство «Знання» України, 2000.
5. ВАСИЛЬЧЕНКО В'ячеслав. Грамотність і культура українського мовлення. – К.: НАВСУ, 2003.
6. ВАСИЛЬЧЕНКО В'ячеслав. Диктант без проблем: Навчальний посібник для старшокласників та абітурієнтів. – К.: А.С.К., 2003, 2004.
7. ВАСИЛЬЧЕНКО В.М., ДОЦЕНКО О.Л. Диктант з української мови. – К.: НАВСУ, 2003.
8. ВАСИЛЬЧЕНКО В'ячеслав. Грамотність українського мовлення. 50 карток-комплексів: Навчальний посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005.
9. ВАСИЛЬЧЕНКО В.М., ДОЦЕНКО О.Л. Екзаменаційний диктант без репетитора: Навчальний посібник для учнів старших класів, абітурієнтів і студентів вищих навчальних закладів – К.; Ірпінь; ВТФ Перун, 2005.
10. ВАСИЛЬЧЕНКО В'ячеслав. Українське мовлення: Крок у грамотність: Навчальний посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005.
11. Великий тлумачний словник сучасної української мови. – К.: Перун, 2003.
12. ГЕРАСИМЧУК В.А. Майже все про числівник. – К., 1995.
13. ГЛУЩИК С.В., ДИЯК О.В., ШЕВЧУК С.В. Сучасні ділові папери. – К.: А.С.К., 2003.
14. ГОЛОВАЩУК С.І. Складні випадки наголошення. Словник-довідник. – К.: Либідь, 1995.
15. ГОЛОВАЩУК С.І. Українське літературне слововживання: Словник-довідник. – К.: Вища школа, 1995..
16. ГОЛОВАЩУК С.І. Російсько-український словник сталих словосполучень. – К.: Наукова думка, 2001.
17. ГРИНЧИШИН Д.Г., СЕРБЕНСЬКА О.А. Словник паронімів української мови. – К.: Радянська школа, 1986.
18. КАРНЕГИ Дейл. Как завоевывать друзей и оказывать влияние на людей. Как развить уверенность в себе и добиться влияния на людей путем публичных выступлений. Как перестать беспокоиться и начать жить. – Екатеринбург, 2000.
19. КЛИМЕНКО Н.Ф. Як народжується слово. – К., 1991.
20. КОВАЛЬ А.П. Ділове спілкування. – К.: Либідь, 1992.
21. КОЛОМІЄЦЬ М.П., РЕГУШЕВСЬКИЙ Є.С. Короткий словник перифраз. – К.: Радянська школа, 1985.
22. КОЛОМІЄЦЬ М.П., РЕГУШЕВСЬКИЙ Є.С. Словник фразеологічних синонімів. – К., 1988
23. КОРЖ Н.Г., ЛУЦЬКА Ф.Й. – Із скарбниці античної мудрості. – К., 1988.
24. Культура мови на щодень. – К.: Наукова думка, 2002.
25. Культура української мови. – К.: Либідь, 1990.
26. ЛИТВИНОВ В.Д., СКОРИНА Л.П. LINGUA LATINA. 500 крилатих висловів. Латино-український словник. – К., 1993.
27. МАКСВЕЛ Джон. 21 неспростовний закон лідерства. – Мінськ, 2000.

28. МАЦЬКО Л.И., СИДОРЕНКО О.М., ШЕВЧУК С.В. Русско-украинский и украинско-русский словарь. Отличающаяся лексика. – К., 1995.
29. МАЦЬКО Л.І., МАЦЬКО О.Л. Риторика. – К.: Вища школа, 2003.
30. МОЛДОВАН В.В. Загальна та судова риторика. – К., 1998.
31. МОЛЬЦ Максвелл. Я это я, или как быть счастливым. – М., 1991.
32. Мудрий оповідач: Українські народні казки, байки, притчі та анекдоти. – К., 1992.
33. ОЛІЙНИК І.С., СИДОРЕНКО М.М. Українсько-російський і російсько-український фразеологічний тлумачний словник. – К., 1991.
34. Орфографічний словник української мови. – К., Довіра, 1994.
35. ПАРИМСЬКИЙ І.С., ЧУЛІНДА Л.І. Риторична майстерність. – К.: НАВСУ, 2000.
36. ПИЛИНСЬКИЙ М.М. Мовна норма і стиль. – К., 1976.
37. ПОНОМАРІВ Олександр. Культура слова. Мовностилістичні поради. – К.: Либідь, 1999.
38. Порубов. Н.И. Риторика. – Минск: Вышэйшая школа, 2001.
39. Російсько-український фразеологічний словник. Фразеологія ділової мови (Уложили В. ПІДМОГИЛЬНИЙ – Є. ПЛУЖНИК). Перевидання 1927 року. – К., 1993.
40. СКРИПНИК Л.Г., ДЗЯТКІВСЬКА Н.П. Власні імена людей. – К.: Наукова думка, 1996.
41. СЛІПУШКО О.М. Тлумачний словник чужомовних слів в українській мові. – К.: Криниця, 1999.
42. Словник іншомовних слів (за ред. О.С. Мельничука). – К., 1985.
43. Словники України. – Інтегрована лексикографічна система. – Український мовно-інформаційний фонд, 2001.
44. СОПЕР Поль. Основы искусства речи. – М., 1991.
45. СТРУГАНЕЦЬ Л. Теоретичні основи культури мови. – Тернопіль, 1997.
46. Тлумачний словник-мінімум української мови. – К.: Довіра, 1999.
47. ТОМАН Іржі. Мистецтво говорити. – К., 1989.
48. УДОВИЧЕНКО Г.М. Словник українських ідіом. – К., 1968.
49. УЖЧЕНКО І.Д. Народження і життя фразеологізму. – К., 1988.
50. Український правопис. – К.: Наукова думка, 1993.
51. Українські приказки, прислів'я і таке інше. – К.: Либідь, 1993.
52. Фразеологічний словник української мови. – К.: Наукова думка, 1993.
53. ФРИМАН Артур, ДЕВУЛЬФ Роуз. 10 глупейших ошибок, которые совершают люди. – Санкт-Петербург, 2000.
54. Юридична термінологія. Довідник. – К.: Юрінком Інтер, 1998.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. АНТОНЕНКО-ДАВИДОВИЧ Б. Як ми говоримо. – К.: Либідь, 1991.
2. БОТВИНА Наталія. Офіційно-діловий та науковий стилі української мови. – К.: АртЕк, 1999.
3. БОТВИНА Наталія. Ділова українська мова. – К.: АртЕк, 2001.
4. Волкотруб Г.Й. Стилїстика ділової мови. – К.: МАУП, 2002.
5. ВОЛОЩАК Марія. Неправильно-правильно. Довідник з українського слововживання. – К.: Просвіта, 2000.
6. ЗАРИЦЬКА І.М., ЧИКАЛІНА І.О. Українське ділове мовлення. – К., 1997.
7. КОЗАЧУК Г.О. Українська мова. Практикум. – К.: Вища школа, 1991.
8. КОЗАЧУК Г.О. ШКУРАТЯНА Н.Г. Практичний курс української мови. – К.: Вища школа, 1993.
9. КОЗАЧУК Г.О. Українська мова для абітурієнтів. – К.: Вища школа, 1993.
10. КОЗАЧУК Г.О. Підвищення грамотності учнів. – К.: Освіта, 1995.
11. КОНОНЕНКО П.П., КАДОМЦЕВА Л.О., МАЦЬКО Л.І. Українська мова. Посібник для вступників до вузів. – К.: Либідь, 1990.
12. ЛАДОНЯ І.О. Українська мова. – К.: Вища школа, 1993.
13. МАЦЬКО Л.І., СИДОРЕНКО О.М. Українська мова. Усний та письмовий екзамен. – К.: Либідь, 1993.
14. МАЦЬКО Л.І., МАЦЬКО О.М., СИДОРЕНКО О.М. Українська мова. Навчальний посібник. – К.: Либідь, 1998.
15. МАЦЬКО Л.І., МАЦЬКО О.М., СИДОРЕНКО О.М. Стилїстика української мови: Підручник. – К.: Вища школа, 2003.
16. ПАЗЯК О.М. та інші. Українська мова: Практикум. – К.: Либідь, 1990.
17. ПАЛАМАР Л.М., КАЦАВЕЦЬ Г.М. Мова ділових паперів. – К.: Либідь, 1993, 2000.
18. ПАЛАМАР Л.М., БЕХ О.А. Практичний курс української мови – К.: Либідь, 1993.
19. ПЕНТИЛЮК М.І. Культура мови і стилїстика. – К.: Вежа, 1994.
20. ПЛЮЩ М.Я., ГРИПАС Н.Я. Українська мова. Довідник. – К.: Радянська школа, 1990.
21. ПОТЕЛЛО Н.Я. Українська мова і ділове мовлення. – К.: 1999.
22. ТОЦЬКА Н.І. Українська пунктуація. Практикум. – К.: Либідь, 1990.
23. Українська мова. Підручник для педучилищ. У 2-х частинах /За ред. П.С. ДУДИКА/. – К.: Вища школа, 1993.
24. ЧАК Є.Д. Барви нашого слова. – К.: Радянська школа, 1988.
25. ЧАК Є.Д. Складні випадки вживання слів. – К.: Радянська школа, 1984.
26. ЧАК Євгенія. Складні випадки правопису та слововживання. – К.: А.С.К., 1998.
27. ЧМУТ Т.К., ЧАЙКА Л.Г. Етика ділового спілкування. – К.: Вікар, 2002.
28. ЧУКІНА В.Ф. Граматика української мови в таблицях і схемах. К.: ТОВ Логос, 1997.
29. ШЕВЧУК С.В. Українське ділове мовлення. – К.: Вища школа, 1997, 2000.
30. ШКУРАТЯНА Н.Г. Методика вивчення орфографії. – К.: Радянська школа, 1985.
31. ШУТЕНКО С.В. Українська мова для абітурієнтів. Методичні рекомендації та практичні завдання. – К.: НАВСУ, 2001.
32. ЮЩУК І.П. Практикум з правопису української мови. – К.: Радянська школа, 1989, 1993.

З М І С Т

СЛОВО ВІД АВТОРА НА ДОБРУ ДОРОГУ	5
--	---

ЧАСТИНА ПЕРША. ЗАВДАННЯ

Крок № 1.....	56
Крок № 2.	61
Крок № 3.	67
Крок № 4.	73
Крок № 5.	79
Крок № 6.	84
Крок № 7.	90
Крок № 8.	96
Крок № 9.	101
Крок № 10.	107
Крок № 11.....	113
Крок № 12.	119
Крок № 13.....	124
Крок № 14.	130
Крок № 15.....	135
Крок № 16.	141
Крок № 17.....	146
Крок № 18.	152
Крок № 19.....	158
Крок № 20.....	163
Крок № 21.....	169
Крок № 22.....	174
Крок № 23.....	180
Крок № 24.....	185
Крок № 25.....	191
Крок № 26.....	196
Крок № 27.....	202
Крок № 28.....	208
Крок № 29.....	214
Крок № 30.....	219
Крок № 31.....	225
Крок № 32.....	230
Крок № 33.....	236
Крок № 34.....	242
Крок № 35.....	248

Крок № 36.....	254
Крок № 37.....	259
Крок № 38.....	265
Крок № 39.....	270
Крок № 40.....	276
Крок № 41.....	281
Крок № 42.....	287
Крок № 43.....	293
Крок № 44.....	298
Крок № 45.....	304
Крок № 46.....	309
Крок № 47.....	315
Крок № 48.....	321
Крок № 49.....	326
Крок № 50.....	332

ЧАСТИНА ДРУГА. ВІДПОВІДІ

Крок № 1.....	340
Крок № 2.....	341
Крок № 3.....	342
Крок № 4.....	344
Крок № 5.....	345
Крок № 6.....	347
Крок № 7.....	348
Крок № 8.....	350
Крок № 9.....	351
Крок № 10.....	352
Крок № 11.....	354
Крок № 12.....	355
Крок № 13.....	356
Крок № 14.....	358
Крок № 15.....	359
Крок № 16.....	360
Крок № 17.....	362
Крок № 18.....	363
Крок № 19.....	364
Крок № 20.....	366
Крок № 21.....	367
Крок № 22.....	368
Крок № 23.....	370

Крок № 24.....	371
Крок № 25.....	372
Крок № 26.....	374
Крок № 27.....	375
Крок № 28.....	377
Крок № 29.....	378
Крок № 30.....	379
Крок № 31.....	380
Крок № 32.....	382
Крок № 33.....	383
Крок № 34.....	385
Крок № 35.....	386
Крок № 36.....	387
Крок № 37.....	389
Крок № 38.....	390
Крок № 39.....	391
Крок № 40.....	393
Крок № 41.....	394
Крок № 42.....	395
Крок № 43.....	397
Крок № 44.....	398
Крок № 45.....	400
Крок № 46.....	401
Крок № 47.....	403
Крок № 48.....	404
Крок № 49.....	406
Крок № 50.....	407
Використана література.....	409
Рекомендована література.....	411

“КНИГА ПОШТОЮ” А/С 529
м. Тернопіль, 46008
т. (0352) 287489, 511141
(067) 3501870, (066) 7271762
mail@bohdan-books.com

Навчальне видання

Серія «Сам собі репетитор»

ВАСИЛЬЧЕНКО В'ячеслав Михайлович

Українська мова

**П'ЯТДЕСЯТ КРОКІВ
У ГРАМОТНІСТЬ**

Навчальний посібник

Головний редактор *Богдан Будний*

Редактор *Надія Бульчак*

Художник *Ростислав Крамар*

Комп'ютерна верстка *Нелі Домарецької*

Підписано до друку 29.11.2013. Формат 60х84/8. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк. 48,36. Умовн. фарбо-відб. 48,36.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції
ДК №4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008

тел./факс (0352) 52-06-07, 52-05-48, 52-19-66

publishing@budny.te.ua

www.bohdan-book.com

ISBN 978-966-10-1224-9

9 789661 012249